

Vergaderjaar 2017–2018

29 515

Aanpak gelddruk en administratieve lasten

Nr. 420

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 december 2017

Op 24 oktober 2017 is er tijdens de regeling van werkzaamheden een 30-leden debat aangevraagd over het bericht dat de accountantskosten in de zorg flink zijn gestegen¹ en is mij gevraagd hier op te reageren (Handelingen II 2017/18, nr. 13, item 10). Met deze brief beantwoord ik deze vraag. Daarbij sluit ik aan bij de beantwoording van eerdere vragen van uw Kamer naar aanleiding van de Jaarverslagenanalyse 2015 van IntraKoop.²

Kernboodschap

De hoofdlijn van deze brief is als volgt:

- De analyse van IntraKoop laat over 2016 een toename van de accountantskosten van zorginstellingen van gemiddeld 12% ten opzichte van 2015 zien.
- Die kostenstijging is (deels) goed verklaarbaar. Dat neemt niet weg dat het terugdringen van administratieve lastendruk waaronder de kosten van accountantscontroles onverminderd mijn aandacht heeft.
- Daartoe zijn reeds verschillende initiatieven in gang gezet, gericht op de sectoren waar deze kostenstijging zichtbaar is.

Analyse IntraKoop en duiding

IntraKoop schetst in haar analyse dat zorginstellingen over het jaar 2016 gemiddeld 12% meer hebben uitgegeven aan het inhuren van accountants dan in 2015³. Deze kostenstijging wordt primair veroorzaakt door een toename van het aantal uren werk, niet het tarief van accountants. Het beeld wisselt sterk per sector. Zo is de toename in de GGZ en de ouderenzorg zo'n 15%, maar in de gehandicaptenzorg is juist sprake van een lichte daling van de kosten. Ook is de gemiddelde stijging niet

¹ Zie onder andere het Financieele Dagblad van 23 oktober jl.

² Aanhangsel Handelingen II 2016/17, nr. 679.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

evenredig verdeeld over de verschillende werkzaamheden die accountantskantoren voor zorginstellingen verrichten. De kosten voor controle-diensten zijn toegenomen, maar kosten voor fiscale advisering nemen juist af.

Tijdens de regeling van werkzaamheden werd op basis van de analyse van IntraKoop de conclusie getrokken dat 12% van het geld voor zorg niet naar zorg gaat. Dat is niet het geval. Er is in de zorg van 2015 op 2016 sprake van een *stijging* van de accountantskosten van 12%. Gemiddeld hebben zorginstellingen in 2016 per € 1.000 omzet zo'n € 1,52 aan accountantskosten betaald, ofwel 0,152%. In 2015 was dit 0,136%.

Overigens stijgen accountantskosten ook in andere sectoren. Zo stegen in de semipublieke sector bijv. de totale accountantskosten voor woningcorporaties over 2016 met 8% t.o.v. 2015, zo blijkt uit onderzoek van Aedes. In de private sector is ook sprake van een opwaartse trend. Van 2014 op 2015 namen de totale accountantskosten voor alle aex- en amx-genoteerde bedrijven toe van 240,4 naar 252,6 mln. In 2016 kwam het totaalbedrag op 276 mln.

Als oorzaak van de gestegen kosten in zorginstellingen noemt IntraKoop onder andere de ondersteuning van accountants bij de zelfonderzoeken die GGZ-instellingen en ziekenhuizen doen naar hun eigen declaraties. Bij deze zelfonderzoeken toetst de instelling de eigen declaraties op een aantal in samenwerking met verzekeraars opgestelde controlepunten. IntraKoop noemt verder dat organisaties in de ouderenzorg en in de GGZ sinds de decentralisaties te maken hebben met meer contractpartijen die vragen om financiële verantwoording. Zowel op het gebied van de zelfonderzoeken in de GGZ, als in relatie tot de decentralisaties zijn maatregelen genomen om de lastendruk, waaronder de inzet van de kosten van accountants, te verminderen. Daarnaast kan de ontwikkeling naar horizontaal toezicht in onder meer de medisch-specialistische zorg hieraan bijdragen. Hieronder ga ik daar verder op in.

Zelfonderzoeken GGZ

Om het vertrouwen te bevorderen en beter in control te komen voor wat betreft het declaratieproces worden in de GGZ-sector zelfonderzoeken uitgevoerd, waarbij aanbieders de eigen declaraties controleren op rechtmatigheid en doelmatigheid. Dit zijn vrijwillige onderzoeken; er zijn vanzelfsprekend wel kosten aan verbonden. De administratieve lasten van het zelfonderzoek 2014 (dat grotendeels in 2016 is uitgevoerd) werden door diverse betrokkenen als hoog ervaren. Om de lasten van de uitvoering van de zelfonderzoeken in de GGZ zo beperkt mogelijk te houden, hebben GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland daarop in het zelfonderzoek 2015 (dat momenteel wordt uitgevoerd) reeds diverse vereenvoudigingen aangebracht zoals het halveren van het aantal controlepunten en vereenvoudiging van het accountantsprotocol. GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) zijn voor de zelfonderzoeken 2016 en 2017 in gesprek over verdere veranderingen in de opzet. Vereenvoudiging leidt ook tot minder werkzaamheden voor accountants en heeft dus een gunstig effect op de kosten.

Beperking lastendruk als gevolg van decentralisaties

Door de decentralisatie van taken naar gemeenten hebben instellingen die diensten leveren in het kader van de Wmo 2015 en de Jeugdwet meer opdrachtgevers gekregen, die ieder eigen eisen mogen stellen bij de contractering. Dat valt binnen de beleidsvrijheid van gemeenten; wel zijn er diverse maatregelen getroffen om de lastendruk die hieruit voortvloeit

zoveel mogelijk te beperken. Zo is voor de financiële verantwoording in het kader van de Wmo en de Jeugdwet door het programma i-Sociaal Domein een landelijk accountantsprotocol ontwikkeld. Dit zorgt voor een eenduidige, uniforme financiële productieverantwoording en accountantscontrole voor zorgaanbieders, waardoor de regeldruk afneemt. Ook dit leidt tot een positief effect op de te betalen accountantskosten.

Horizontaal toezicht

Zorgverzekeraars werken landelijk samen met zorgaanbieders in verschillende sectoren aan de ontwikkeling van horizontaal toezicht. Aan de hand van afspraken over de wijze van controle en manier waarop het registratie- en declaratieproces is vormgegeven, worden onrechtmatige declaraties zoveel mogelijk bij de bron voorkomen. Dit zorgt er voor dat het registratie-, declaratie en controleproces efficiënt en effectief wordt ingericht. Indien verantwoordings plaatsvindt op basis van horizontaal toezicht is er geen noodzaak tot het uitvoeren van zelfonderzoeken. Beoogd is ook dat accountants vervolgens kunnen steunen op de resultaten van horizontaal toezicht. Indien dat het geval is, zullen hun werkzaamheden kunnen worden beperkt en worden de kosten gedrukt.

Tot slot

In de zorg gaat publiek geld om en ik vind het belangrijk dat dat rechtmatig wordt uitgegeven, dat daar adequaat verantwoording over wordt afgelegd en dat de financiële verslaglegging van zorgaanbieders deugdelijk is. De controle daarop vindt onder andere plaats door accountants en dat brengt kosten met zich mee. Tegelijkertijd ervaren professionals in diverse sectoren een overmatige administratieve lastendruk, die ten koste kan gaan van de tijd die zij aan patiënten en cliënten kunnen besteden. En voor zorgaanbieders gaan de hiermee gemoeide kosten ten koste van de beschikbare middelen om daadwerkelijk zorg te verlenen. Belangrijk onderdeel van de aanpak van administratieve lasten in de zorg is het vermijden van overbodige controles en daarmee samenhangende kosten, zodat zoveel mogelijk geld voor zorg ook aan zorg kan worden besteed.

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins